

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ändring av vissa stadganden som gäller ställningen för tjänsteinnehavare och befattningshavare inom undervisningsväsendet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att grundskolelagen, gymnasielagen, lagen om vuxengymnasier, lagen om Steiner-skola, lagen om steinerpedagogiska specialskolor samt lagen om yrkesläroanstalter skall ändras. Avsikten är att lagarna skall ändras så att de motsvarar stadgandena i den nya statstjänstemannalagen, som trädde i kraft vid ingången av december 1994, i fråga om de stadganden i vilka statstjänstemannalagen tidigare har följts. I detta sammanhang föreslås att de stadganden upphävs som gäller utbildningsstyrelsens utnäm-

ningsbefogenhet i fråga om en tjänst vid en läroanstalt som lyder under den och utbildningsstyrelsen befogenhet att förbjuda besättandet av en tjänst vid en läroanstalt som lyder under den. Dessutom skall stadgandena om den allmänna avgångsåldern för tjänsteinnehavare vid grundskolan och gymnasiet ändras samt vissa andra mindre justeringar i lagstiftningen göras.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

MOTIVERING

1. Inledning

Statstjänstemannalagstiftningen har reviderats genom statstjänstemannalagen av den 19 augusti 1994 (750/94), nedan nya statstjänstemannalagen. Lagen trädde i kraft i december 1994. Genom lagen upphävdes statstjänstemannalagen (755/86), nedan gamla statstjänstemannalagen. Reformen inverkar också på de stadganden som gäller tjänsteinnehavare och befattningshavare inom undervisningsväsendet. Denna proposition innehåller de direkta ändringar i lagstiftningen för undervisningsväsendet som den nya statstjänstemannalagen förutsätter. Dessutom föreslås det i propositionen att utbildningsstyrelsens befogenhet att under vissa förhållanden utnämna lärare och temporärt förbjuda besättandet av tjänster skall upphävas.

2. Nuläge

2.1. Anställningssystemet inom undervisningsväsendet

Huvudmän för skolorna är kommuner, samkommuner, staten samt privata sammanslutningar. Kommunala skolor är grundskolor, gymnasier och vuxengymnasier samt en del av yrkesläroanstalterna. Statliga skolor är bl.a. skolor för hörselskadade och synskadade samt rörelsehindrade barn samt en del av yrkesläroanstalterna. Skolor som drivs av privata är bl.a. skolor som ersätter grundskolan, privata gymnasier och privata vuxengymnasier, Steiner-skolor och steinerpedagogiska specialskolor samt en mängd yrkesläroanstalter.

Beroende på de olika huvudmännen för skolorna är lärarnas rättsliga ställning olika i

olika skolor och grundar sig på olika stadganden. I kommunala läroanstalter grundar sig tjänsteinnehavarnas rättsliga ställning på kommunallagen (953/76) och kommunens tjänstestadga. I de författningar som gäller grundskolorna, gymnasier och vuxengymnasier ingår dessutom vissa stadganden om tjänsteinnehavarna, såsom förflyttning, uppsägning, periodisk ersättning och avgångsbidrag samt stadganden om avgångsålder. Stadgandena har sammanfallit med motsvarande stadganden i statstjänstemannalagstiftningen. Till vissa delar hänvisas också direkt till statstjänstemannalagstiftningen. Om lärarnas rättsliga ställning i läroanstalter som staten är huvudman för stadgas i statstjänstemannalagstiftningen. I skollagstiftningen ingår dessutom vissa stadganden som gäller lärare och rektorer i statens tjänst. På befattningshavare vid privata läroanstalter tillämpas förutom skollagstiftningen lagen om arbetsavtal (320/70) samt vissa stadganden som ingår i statstjänstemannalagstiftningen. Antalet specialstadganden om lärare har under de senaste åren minskats i skollagstiftningen.

2.2. Lagstiftning och de föreslagna ändringarna

Stadganden om förflyttning av lärare och lärarnas utkomstskydd

Systemet för utkomstskydd i samband med att ett anställningsförhållande för lärare i grundskolan och gymnasiet avslutas har följt motsvarande system för statstjänstemän. De tjänsteinnehavare i grundskolan och gymnasiet vars tjänst indrogs och vilka inte kunde förflyttas till någon annan tjänst hade rätt till lön på indragningsstat till utgången av 1987. Systemet upphävdes genom lagen om ändring av grundskolelagen (417/87) och lagen om ändring av gymnasielagen (418/87), vilka trädde i kraft vid ingången av januari 1988. Upphävningen av stadgandena om lön på indragningsstat åtföljdes av ett ikraftträdelsestadgande enligt vilket en tjänsteinnehavare i grundskolan och gymnasiet vars tjänst indrogs innan fem år hade förflutit efter lagens ikraftträdande, uppfördes på indragningsstat enligt de stadganden som gällde innan ändringen trädde i kraft. I systemet med lön på indragningsstat ingick en skyldighet för den person som var uppförd på indragningsstat att ta emot en tjänst som hade

erbjudits honom. Skolstyrelsen ålades att föra en förteckning över dem som var uppförda på indragningsstat. Av förteckningen skulle framgå deras ålder, examina och tidigare tjänsteutövning. För närvarande upptar utbildningsstyrelsens förteckning omkring 20 personer som är uppförda på indragningsstat.

Genom de lagar om ändring av grundskolelagen och gymnasielagen som trädde i kraft vid ingången av januari 1988 stadgades om avgångsbidrag och periodisk ersättning, vilka ersatte lön på indragningsstat. I detta sammanhang stadgades om skolstyrelsens befogenhet att bestämma att vissa tjänster i läroanstalter som lyder under verket inte skall besättas förrän det har utretts om en person som varit ordinarie innehavare av en grundskoletjänst eller gymnasietjänst och som har sagts upp på grund av att tjänsten har dragits in kan utnämnas till en sådan tjänst.

Före den lagstiftning som trädde i kraft i början av januari 1988 hade skolstyrelsen befogenhet att förflytta en lärare till en lärartjänst i en annan kommun än den egna kommunen utan mottagarkommunens samtycke. Från ingången av 1988 har det för en förflyttning fordrats samtycke av den mottagande kommunen. Om inte heller utbildningsstyrelsen kan förflytta tjänsteinnehavaren till en annan tjänst, skall den hos statskontoret anmäla tjänsteinnehavaren för förflyttning till en annan tjänst hos staten än en lärartjänst. Om statskontorets åtgärder gäller med stöd av 58 a § grundskolelagen och 32 a § gymnasielagen vad som stadgas i 35 § i gamla statstjänstemannalagen. Statstjänstemannalagens 35 § har upprävt genom lagen den 15 april 1993 om ändring av statstjänstemannalagen (332/93), som trädde i kraft den 15 april 1993. Statskontoret har sålunda inte längre rätt att förbjuda besättande av en tjänst som är eller blir vakant för att till tjänsten anvisa en tjänsteman som skall förflyttas.

Om förflyttningen inte kan genomföras medan anställningsförhållandet pågår, antecknas personen i utbildningsstyrelsens förteckning för eventuell förflyttning. Utbildningsstyrelsen kan med stöd av 58 b § grundskolelagen och 32 b § gymnasielagen utnämna den som har varit ordinarie innehavare av en grundskoletjänst eller gymnasietjänst till en tjänst vid någon läroanstalt som lyder under verket, om den som saken gäller har sagts upp på grund av att tjänsten har dragits in. Detta utnämningsskrif

rande omfattar dessutom dem som på basis av sin grundskole- eller gymnasietjänstgöring lyfter invalidpension och innan de uppnått pensionsåldern konstateras ha förmåga att utföra förvärvsarbete eller på basis av grundskole- eller gymnasietjänstgöringen lyfter arbetslöshetspension. I dessa fall får tjänsten besättas utan att den har ledigförklarats. En person får endast utnåmnas till en tjänst vars behörighetsvillkor han uppfyller.

Enligt 58 c § grundskolelagen och 32 c § gymnasielagen kan utbildningsstyrelsen för högst ett läsår i sänder bestämma att någon eller några tjänster vid en läroanstalt som lyder under den inte skall besättas förrän det har utretts om någon som avses i 58 b § grundskolelagen eller 32 b § gymnasielagen kan utnåmnas till en sådan tjänst.

Enligt 58 d § grundskolelagen och 32 d § gymnasielagen kan det för den som har varit ordinarie innehavare av en grundskoletjänst eller gymnasietjänst, om hans tjänst har indragits och han inte direkt har kunnat förflyttas till en annan tjänst, ordnas ändamålsenlig fortbildning och kompletterande utbildning samt vid behov omskolning, om detta med tanke på en omplacering anses riktigt och behövt.

Utbildningsstyrelsen har sedan läsåret 1992—1993 haft sammanlagt 31 personer som omfattats av förflyttnings- eller utnåmningsförfarande. Av dem har två förflyttats, sju har utnåmnts, i fråga om en har ett negativt utnåmningsbeslut fattats och åtta personer av strukits ur förteckningen av andra orsaker. Inför detta läsår återstår 13 personer som väntar på utnåmningsförfarande. För närvarande gäller inga förbud på viss tid att besätta tjänster och vid utbildningsstyrelsen har strävan varit att utnyttja förbuds-förfarandet i ringa utsträckning. Statskontoret har inte på många år fått någon anmälan om förflyttning av en tjänsteinnehavare till en annan tjänst hos staten än en lärartjänst.

Stadgandena om förflyttnings- och utnåmningsförfarande i fråga om lärare är delvis föråldrade. I den nya statstjänstemannalagen ingår inte längre några stadganden om periodisk ersättning, inte heller befogenhet för statskontoret att förbjuda besättandet av en tjänst som är eller blir vakant för att till tjänsten anvisa en tjänsteman som skall förflyttas. Av dessa orsaker bör skollagstiftningen ändras. Det föreslås att 58 a § grundskolelagen och 32

a § gymnasielagen ändras så att statskontorets befogenhet i ärenden som gäller förflyttning av en lärare stryks.

Eftersom utbildningsstyrelsens utnåmningsbefogenhet och befogenhet att förbjuda besättande av tjänster stämmer illa överens med strävandena att öka kommunernas befogenheter och eftersom motsvarande rätt har fråntagits statskontoret, föreslås att 58 b och 58 c §§ grundskolelagen samt 32 b och 32 c §§ gymnasielagen skall upphävas. Däremot föreslås att utbildningsstyrelsens befogenhet att förflytta en lärare till en lärartjänst vid en läroanstalt som någon annan kommun, en samkommun eller staten svarar för skall kvarstå i grundskolelagen och gymnasielagen.

Vid utbildningsstyrelsen har 58 d § grundskolelagen och 32 d § gymnasielagen inte tillämpats, eftersom innehavarna av tjänster som indragits får ta del av de utbildningstjänster som arbetskraftsmyndigheterna tillhandahåller och något särskilt system för lärare har inte behövts. Det föreslås därför att 58 d § grundskolelagen och 32 d § gymnasielagen skall upphävas. Enligt övergångsstadgandet skall 58 b—58 d §§ grundskolelagen samt 32 b—32 d §§ gymnasielagen tillämpas på de tjänster och personer som avses i övergångsstadgandet under fem år från det att lagen träder i kraft.

I 21 § lagen om vuxengymnasier (439/94) hänvisas till 32 b—32 d §§ gymnasielagen vilka i denna proposition föreslås bli upphävda. Det föreslås därför att stadgandet ändras så att hänvisningarna till dessa stadganden i gymnasielagen stryks. Ikraftträdelsestadgandet i gymnasielagen skall tillämpas också på tjänster och personer i vuxengymnasier.

I 62 g § grundskolelagen och 36 g § gymnasielagen ingår stadganden om rektors och lärares rätt till periodisk ersättning på grund av att tjänsten har dragits in. Antalet ansökningar om att få periodisk ersättning med stöd av grundskolelagen och gymnasielagen uppgick till sammanlagt två under åren 1993—1994. Det föreslås att 62 g § 2, 3 och 5 mom. grundskolelagen samt 36 g § 2, 3 och 5 mom. gymnasielagen skall upphävas och att 4 och 6 mom. i nämnda paragrafer ändras så att de motsvarar den nya statstjänstemannalagen.

Det föreslås dessutom att 62 a § 4 mom. grundskolelagen och 36 a § 4 mom. gymnasielagen, som innehåller stadganden om uppsägning, skall ändras. Det föreslås att till paragraferna fogas ett omnämnande enligt stats-

tjänstemannalagen om tjänstledighet som har beviljats på grund av särskild moderskapsledighet under den tid då kommunen inte får säga upp tjänsteinnehavaren.

Det föreslås att i de föreslagna lagarna om ändring av grundskolelagen och ändring av gymnasielagen skall tas med ikraftträdelsestadganden som överensstämmer med dem som finns i den nya statstjänstemannalagen, enligt vilka stadgandena om periodisk ersättning under fem års tid från det att lagarna träder i kraft alltjämt skall tillämpas på de innehavare av ordinarie tjänst som sägs upp på grund av att tjänsten dras in innan nämnda tid om fem år gått ut. På dem som har rätt till periodisk ersättning tillämpas fortfarande de stadganden om periodisk ersättning i grundskolelagen och gymnasielagen som i denna proposition föreslås bli upphävda och ändrade.

I propositionen föreslås inte att stadgandena om upphörande av anställningsförhållandet och återanställning för grundskollärare och gymnasielärare ändras så att de överensstämmer med den nya statstjänstemannalagen, utan för deras del bereds en reform i samband med reformen av de kommunala tjänsteinnehavarnas rättsliga ställning.

Allmän avgångsålder

Enligt 69 § grundskolelagen och 43 § gymnasielagen är den allmänna avgångsåldern för tjänsteinnehavare och timlärare 67 år. I vissa rektors- och lärartjänster vilkas art kräver det kan avgångsåldern vara lägre än den allmänna avgångsåldern. En tjänsteinnehavares eller timlärares tjänsteförhållande upphör utan uppsägning den 31 juli det år då han uppnår avgångsåldern. Han kan dock berättigas att kvarstå i samma tjänst eller uppgift under högst tre år efter avgångsåldern om han alltjämt kan anses ha förmåga att sköta den.

Enligt 35 § i den nya statstjänstemannalagen är den allmänna avgångsåldern 65 år. Genom förordning kan stadgas att avgångsåldern i en tjänst vars art kräver det är lägre än den allmänna avgångsåldern. En tjänstemans tjänsteförhållande upphör utan uppsägning eller annan åtgärd vars syfte är att tjänsteförhållandet skall upphöra vid utgången av den månad under vilken han uppnår avgångsåldern. I den nya statstjänstemannalagen ingår inte stadgan

den om en tjänstemans rätt att kvarstå i tjänsten efter uppnådd avgångsålder.

Den allmänna avgångsåldern för kommunala tjänsteinnehavare bestäms med stöd av kommunallagen enligt kommunens tjänstestadga. Tjänstestadgan uppgörs kommunvis och modellen för den har givits av kommunala arbetsmarknadsverket. Enligt modelltjänstestadgan är tjänsteinnehavarens avgångsålder den allmänna pensionsålder som iaktas inom kommunalförvaltningen eller tjänsteinnehavarens ålderspensionsålder som är högre än denna. I modelltjänstestadgan begränsas inte rätten att kvarstå i tjänsten en viss tid efter avgångsåldern till bestämda år, utan förutsättningen för detta är endast att tjänsteinnehavaren alltjämt har förmåga att sköta sin tjänsteuppgift.

Det föreslås att 69 § 1 mom. grundskolelagen och 43 § 1 mom. gymnasielagen ändras så att de motsvarar de stadganden som gäller den allmänna avgångsåldern i den nya statstjänstemannalagen så att den allmänna avgångsåldern för tjänsteinnehavare och timlärare är 65 år. En tjänsteinnehavares eller timlärares tjänsteförhållande skall upphöra utan uppsägning den sista dagen i den månad under vilken han uppnår avgångsåldern. Samtidigt föreslås att stadgandet i 69 § 3 mom. grundskolelagen och 43 § 2 mom. gymnasielagen upphävs, enligt vilket en tjänsteinnehavare eller timlärare efter uppnådd allmän avgångsålder kan berättigas att kvarstå i samma tjänst under högst tre år. Efter ändringen är förutsättningen för att en tjänsteinnehavare eller timlärare skall kunna kvarstå i tjänsten eller uppgiften efter uppnådd allmän avgångsålder endast att han fortfarande kan anses ha förmåga att sköta tjänsten eller uppgiften. Genom den föreslagna ändringen utökas kommunens och lärarens egen beslutanderätt i de fall då det gäller att avgöra om läraren skall kvarstå i tjänsten efter att han har uppnått den allmänna avgångsåldern. Enligt ikraftträdelsestadgandet skall stadgandena tillämpas från ingången av januari 1996.

Det föreslås inga ändringar i fråga om de stadganden i grundskolelagen och gymnasielagen som gäller en avgångsålder som är lägre än den allmänna avgångsåldern.

Stadganden om disciplinärt förfarande och upplösning av anställningsförhållandet

Enligt den gamla statstjänstemannalagen be-

står disciplinstraffen av skriftlig varning, skiljande från tjänsteutövning för högst tre månader samt avsättning. I den nya statstjänstemannalagen ingår inte längre stadganden om disciplinstraff som påförs tjänstemän. En tjänsteman som bryter mot eller åsidosätter sin tjänsteplikt kan ges en skriftlig varning. Genom att stadga om rätten att ge varning har man velat bibehålla en möjlighet att reagera på ett sådant klandervärt beteende hos en tjänsteman som enligt den nya statstjänstemannalagen inte är en grund för uppsägning. Som tjänstemannanämnd fungerar den tjänstemannanämnd som finns i anslutning till finansministeriet, om det inte genom förordning stadgas att en tjänstemannanämnd skall inrättas också i anslutning till något annat ministerium.

Om disciplin i fråga om rektorer och lärare vid skolor som ersätter grundskolan och vid privata gymnasier gäller med stöd av 78 a § 1 mom. grundskolelagen och 53 § 1 mom. gymnasielagen i tillämpliga delar vad som stadgas i fråga om statstjänstemän. Som tjänstemannanämnd fungerar den tjänstemannanämnd som tillsatts i anslutning till länsstyrelsen. Om disciplin i fråga om lärare och timlärare vid Steiner-skolor och steinerpedagogiska specialskolor gäller i tillämpliga delar vad därom stadgas om statstjänstemän. Som tjänstemannanämnd fungerar den tjänstemannanämnd som tillsatts i anslutning till länsstyrelsen.

Enligt 28 § lagen om yrkesläroanstalter gäller om ledigförklarande av lärarbefattningar vid privata läroanstalter som ger grundläggande yrkesutbildning, om utnämning till befattningar, om anställning av timlärare och avbrott i tjänsteutövningen, om de allmänna skyldigheterna för innehavare av lärarbefattningar och timlärare vid sådana läroanstalter samt om disciplinärt förfarande och avstängning från tjänsteutövning i tillämpliga delar vad som stadgas om statstjänstemän. Tjänstemannanämnd är den tjänstemannanämnd som tillsatts i anslutning till länsstyrelsen.

Det föreslås att 78 a § 1 mom., 53 § 1 mom. gymnasielagen och 24 § 3 mom. lagen om vuxengymnasier ändras så att stadgandena om disciplin stryks ur dem och att det till dem fogas stadganden om varning, om vilken i tillämpliga delar skall gälla vad som stadgas om statstjänstemän. Dessutom föreslås att hänvisningarna till 58 b—58 d §§ i grundskolelagen, vilka föreslås bli upphävda, samt stadgandet om tjänstemannanämnden stryks i 78 a § 1

mom. grundskolelagen. På motsvarande sätt föreslås att hänvisningarna till 32 b—32 d §§ i gymnasielagen, vilka föreslås bli upphävda, samt stadgandena om tjänstemannanämnden stryks i 53 § 1 mom. gymnasielagen och i 24 § 3 mom. lagen om vuxengymnasier. Enligt förslaget skall en tjänstemannanämnd som tillsatts i anslutning till finansministeriet fungera som tjänstemannanämnd i ärenden som gäller skolor som ersätter grundskolan, privata gymnasier och privata vuxengymnasier, om inte något annat stadgas genom förordning.

Det föreslås att 6 b 1 mom. lagen om Steiner-skola, 5 c § 1 mom. lagen om steinerpedagogiska specialskolor och 28 § lagen om yrkesläroanstalter ändras så att stadgandet om disciplin stryks i dem och att det till dem fogas ett stadgande om givande av varning. Om dessa skall enligt förslaget i tillämpliga delar gälla vad som stadgas om statstjänstemän. Som tjänstemannanämnd fungerar den tjänstemannanämnd som tillsatts i anslutning till finansministeriet, om inte något annat stadgas genom förordning.

Enligt 6 b § 2 mom. lagen om Steinerskola och 5 c § 2 mom. lagen om steinerpedagogiska specialskolor beslutar lärarkollegiet om uppsägning av lärare och timlärare, avhållande från uppgifter samt om tillgripande av disciplinärt förfarande. Det föreslås att stadgandena ändras så att lärarkollegiet även skall besluta om givande av varning. Det föreslås att stadgandet om disciplinärt förfarande stryks.

Grundskolelagens 75 § 2 mom. och gymnasielagens 48 § 2 mom. innehåller stadganden om sökande av ändring i ärenden som gäller disciplinära åtgärder mot en rektor, lärare eller timlärare vid en skola som ersätter grundskolan eller ett privat gymnasium eller avstängning från tjänsteutövningen, om vilka gäller vad som stadgas om statstjänstemän. I 30 § 2 mom. lagen om vuxengymnasier ingår ett motsvarande stadgande i fråga om rektor, lärare och timlärare vid ett privat vuxengymnasium. Det föreslås att stadgandena ändras till följd av ändringen i den nya statstjänstemannalagstiftningen så att stadgandena i stället för disciplinära åtgärder gäller givande av varning. Det föreslås dessutom en ändring av teknisk natur i 30 § 2 mom. lagen om vuxengymnasier, 8 § 1 mom. lagen om Steiner-skola och 5 d § 1 mom. lagen om steinerpedagogiska specialskolor. Om sökande av ändring i ärenden som gäller givande av varning till rektor, lärare och

timlärare och avstängning från tjänsteutövning vid ett vuxengymnasium samt uppsägning och avhållande från uppgifter samt givande av varning i fråga om lärare och timlärare vid Steiner-skolor och steinerpedagogiska specialskolor skall enligt förslaget gälla vad som i statstjänstemannalagen stadgas om sökande av ändring i sådana beslut.

Att stadgandena om disciplinärt förfarande har strukits i statstjänstemannalagen leder till att lärarnas disciplinära ställning är olika beroende på vem som är huvudman för den skola i vilken de arbetar. Personalen i kommunala läroanstalter omfattas förutom av skollagstiftningen även av stadgandena om disciplinstraff i kommunallagen och kommunens tjänstestadga. Personalen vid privata läroanstalter omfattas av skollagstiftningen och personalen vid statliga yrkesläroanstalter förutom av skollagstiftningen av stadgandena i 40 kap. strafflagen. En del av stadgandena i 40 kap. strafflagen gäller också arbetstagares brott.

Timlärarnas ställning

Enligt 6 b § 1 mom. lagen om Steiner-skola och 5 c 1 mom. lagen om steinerpedagogiska specialskolor gäller om uppsägning, disciplin samt avhållande från uppgifter i fråga om lärare och timlärare i tillämpliga delar vad därom stadgas om statstjänstemän. Lagrummen innehåller dessutom ett stadgande enligt vilket på timlärare tillämpas vad som stadgas om tjänstförrättande tjänsteman.

Den nya statstjänstemannalagen känner inte begreppen tjänstförrättande eller tillfällig tjänsteman. Enligt lagens 72 § överförs en tillfällig statstjänsteman och tjänstförrättande statstjänsteman när lagen träder i kraft till sådant tjänsteförhållande om vilket stadgas i 9 § 1 mom. i lagen för den tidsperiod eller annars begränsade tid för vilken han har anställts som tillfällig tjänsteman eller utnämnts till tjänstförrättande tjänsteman. Enligt 9 § 1 mom. kan en person utnämnas till tjänsteman för viss tid eller annars tidsbegränsat, om arbetets art, ett vikariat, interimistisk skötsel av uppgifter som hör till en vakant tjänst eller praktik förutsätter ett tjänsteförhållande för viss tid. Härvid utnämns tjänstemannen inte till en tjänst utan till ett tjänsteförhållande.

Det föreslås att 6 b § 1 mom. lagen om Steiner-skola och 5 c § 1 mom. lagen om

steinerpedagogiska specialskolor på grund av den nya statstjänstemannalagen ändras så att det stadgande stryks enligt vilket på timlärare tillämpas vad som stadgas om tjänstförrättande tjänsteman. I fortsättningen bestäms en timlärarens ställning antingen enligt stadgandena om arbetsavtal för viss tid eller stadgandena om arbetsavtal som gäller tillsvidare och det nya systemet fordrar inget sådant stadgande som de nugällande.

I 24 § 1 mom. lagen om yrkesläroanstalter definieras timlärare som en tillfällig tjänsteman som meddelar undervisning. Definitionen av timlärare föreslås skrivas så att den motsvarar den nya statstjänstemannalagen. I propositionen tas inte ställning till de grunder som 9 § 1 mom. i den nya statstjänstemannalagen ställer för utnyttjandet av tjänsteförhållande för viss tid. Dessa grunder bör råda när en lärare utnämns till ett tjänsteförhållande för viss tid. Eftersom det vid vissa statliga yrkesläroanstalter med stöd av förordningen om timlärare vid statens läroanstalter (425/57) anställts timlärare även tills vidare, är avsikten att inrätta tjänster för dem.

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inga betydande ekonomiska verkningar. Förslaget om att den periodiska ersättningen skall avskaffas förorsakar inbesparingar i viss mån. Att utbildningsstyrelsens befogenhet i ärenden som gäller utnämning av lärare och förbud att besätta tjänster upphävs minskar utbildningsstyrelsens årsverken med uppskattningsvis ett fjärdedels år.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteupdrag vid undervisningsministeriets skolavdelning. Utgående från förslaget har förhandlingar enligt lagen om förhandlingsrätt för innehavare av kommunala tjänster (389/44) förts med Undervisningssektorns Fackorganisation samt de förhandlingar som avses i avtalet av den 1 mars 1990 om samarbete i personalärenden som gäller statsförvaltningen och förvaltningsområdet med de statliga personalorganisationerna i fråga. I propositionen har tagits hänsyn till en del av de krav som framställts vid förhandlingarna. Krav på att vissa principer i

den nya statstjänstemannalagen utsträcks till att gälla lärare i kommunens tjänst har dock inte beaktats.

Dessutom har förhandlingar om propositionen förts med Kommunala arbetsmarknadsverket och utlåtande har fått av utbildningsstyrelsen och Privatskolornas Förbund.

5. Närmare stadganden och bestämmelser

De föreslagna lagändringarna förutsätter ändringar också i grundskoleförordningen (718/84), gymnasieförordningen (719/84), förordningen om vuxengymnasier (660/94), förordningen om Steiner-skola (625/77), förord-

ningen om steinerpedagogiska specialskolor (688/87) samt i förordningarna om yrkesläroanstalter (491—501/87, 147/89, 677/89).

6. Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa. Stadgandena i 69 § 1 och 3 mom. grundskolelagen samt 43 § 1 och 2 mom. gymnasielagen avses dock träda i kraft vid ingången av januari 1996.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av grundskolelagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i grundskolelagen av den 27 maj 1983 (476/83) 58 b—58 d §§ och 62 g § 2, 3 och 5 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 58 b och 58 c §§ i lag av den 25 januari 1991 (171/91) samt 58 d § och 62 g § 2, 3 och 5 mom. i lag av den 16 april 1987 (417/87),

ändras 58 a § 4 mom., 62 a § 4 mom., 62 g § 4 och 6 mom., 69 § 1 och 3 mom., 75 § 2 mom. och 78 a § 1 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 58 a § 4 mom., 62 a § 4 mom., 69 § 3 mom. och 78 a § 1 mom. i lag av den 3 augusti 1992 (707/92), 62 g § 4 och 6 mom. och 69 § 1 mom. i nämnda lag av den 16 april 1987 och 75 § 2 mom. i nämnda lag av den 25 januari 1991, som följer:

58 a §

Kan en tjänsteinnehavare inte förflyttas till en annan tjänst i den egna kommunen skall tjänsteinnehavaren, med dennes samtycke, anmälas till utbildningsstyrelsen för förflyttning.

62 a §

Kommunen får inte heller säga upp en tjänsteinnehavare under den tid för vilken tjänsteinnehavaren har beviljats tjänstledighet på grund av särskild moderskaps-, moderskaps-, faderskaps-, föräldra- eller vårdledighet. Inte heller får kommunen, sedan den fått

kännetid om att tjänsteinnehavaren är gravid eller ämnar utnyttja sin rätt till de ledigheter som nämns ovan, säga upp tjänsteförhållandet så att det upphör när tjänstledigheten börjar eller medan den pågår.

62 g §

Genom förordning stadgas om den tjänstgöring som beaktas då avgångsbidrag beviljas.

I fråga om avgångsbidrag samt om förutsättningarna för beviljandet skall i övrigt i tillämpliga delar iakttas vad som gäller för statens

tjänstemän. Statskontoret beviljar och betalar avgångsbidraget av statens medel.

69 §

Den allmänna avgångsåldern för tjänsteinnehavare och timlärare är 65 år.

En tjänsteinnehavares eller timlärares tjänsteförhållande upphör utan uppsägning den sista dagen i den månad under vilken han uppnår avgångsåldern. Han kan dock beviljas rätt att kvarstå i samma tjänst eller uppgift efter det, om han alltså kan anses ha förmåga att sköta den.

75 §

Om sökande av ändring i ärenden som gäller varning till rektor, lärare eller timlärare eller avstängning från handhavandet av befattning gäller, med avvikelse från 1 mom., statstjänstemannalagen.

78 a §

Angående rektors- och lärarbefattningar samt befattningshavare och timlärare vid en skola som ersätter grundskolan gäller i tillämpliga delar vad 55 §, 56 § 1—4 mom., 56 a, 56 b, 58 a, 58 e, 59, 62 a, 62 b, 62 d och 62 g §§, 69 § 1, 3 och 4 mom. samt 70 § stadgar om tjänster, tjänsteinnehavare och timlärare vid grundskolan. Om varning och avstängning från handhavandet av befattning gäller dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas i fråga om statstjänstemän.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Stadgandet i 69 § 1 och 3 mom. träder dock i kraft den 1 januari 1996.

De stadganden om periodisk ersättning i grundskolelagen som upphävs genom denna lag skall under fem års tid från det att denna lag träder i kraft alltså tillämpas på de innehavare av ordinarie tjänst som sägs upp på grund av att tjänsten dras in innan nämnda tid om fem år gått ut. Ansökan om periodisk ersättning skall lämnas in inom sex månader från det att nämnda tid om fem månader har gått ut.

Om en innehavare av en ordinarie tjänst med stöd av 3 mom. beviljas periodisk ersättning eller om till honom när denna lag träder i kraft betalas periodisk ersättning eller om han med stöd av de upphävda stadgandena är berättigad till periodisk ersättning när denna lag träder i kraft, tillämpas de stadganden om periodisk ersättning som har utfärdats med stöd av de stadganden i grundskolelagen som har upphävts och ändrats genom denna lag samt den förordning som givits med stöd av grundskolelagen fortfarande på hans rätt till periodisk ersättning.

De genom denna lag upphävda stadgandena om utbildningsstyrelsens befogenhet att utnäma en person till en tjänst vid en läroanstalt under verket, att lämna en tjänst vid en läroanstalt under utbildningsstyrelsen obesatt samt stadgandena om fortbildning, kompletterande utbildning och omskolning tillämpas fortfarande på de tjänster och personer som anmälts till utbildningsstyrelsen innan denna lag träder i kraft samt på sådana personer vars anställningsförhållande upphör på de grunder om vilka stadgas i 58 b § inom fem år efter det att denna lag har trätt i kraft.

2.

Lag**om ändring av gymnasielagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i gymnasielagen av den 27 maj 1983 (477/83) 32 b—32 d §§, 36 g § 2, 3 och 5 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 32 b och 32 c §§ i lag av den 25 januari 1991 (172/91) samt 32 d § och 36 g § 2, 3 och 5 mom. i lag av den 16 april 1987 (418/87), samt

ändras 32 a § 4 mom., 36 a § 4 mom., 36 g § 4 och 6 mom., 43 § 1 och 2 mom., 48 § 2 mom. och 53 § 1 mom.,

dessalagrum sådana de lyder, 32 a § 4 mom., 36 a § 4 mom., 43 § 2 mom. och 53 § 1 mom. i lag av den 3 augusti 1992 (708/92), 36 g § 4 och 6 mom. och 43 § 1 mom. i nämnda lag av den 16 april 1987 och 48 § 2 mom. i nämnda lag av den 25 januari 1991, som följer:

32 a §

Kan en tjänsteinnehavare inte förflyttas till en annan tjänst i den egna kommunen skall tjänsteinnehavaren, med dennes samtycke, anmälas till utbildningsstyrelsen för förflyttning.

uppnår avgångsåldern. Han kan dock beviljas rätt att kvarstå i samma tjänst eller uppgift efter det, om han alltjämt kan anses ha förmåga att sköta den.

36 a §

Kommunen får inte heller säga upp en tjänsteinnehavare under den tid för vilken tjänsteinnehavaren har beviljats tjänstledighet på grund av särskild moderskaps-, moderskaps-, faderskaps-, föräldra- eller vårdledighet. Inte heller får kommunen, sedan den fått kännedom om att tjänsteinnehavaren är gravid eller ämnar utnyttja sin rätt till de ledigheter som nämns ovan, säga upp tjänsteförhållandet så att det upphör när tjänstledigheten börjar eller medan den pågår.

48 §

Om sökande av ändring i ärenden som gäller varning till rektor, lärare eller timplärare eller avstängning från handhavandet av befattning gäller, med avvikelser från 1 mom., statstjänstemannalagen.

36 g §

Genom förordning stadgas om den tjänstgöring som beaktas då avgångsbidrag beviljas.

53 §

Angående rektors- och lärarbefattningar samt befattningshavare och timplärare vid ett privat gymnasium gäller i tillämpliga delar vad 29, 30, 30 a, 30 b, 32 a, 32 e, 33, 36 a, 36 b, 36 d, 36 g, 43 och 44 §§ stadgar om tjänster, tjänsteinnehavare och timplärare vid ett gymnasium. Om varning och avstängning från handhavandet av befattning gäller dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas i fråga om statstjänstemän.

I fråga om avgångsbidrag samt om förutsättningarna för beviljandet skall i övrigt i tillämpliga delar iakttas vad som gäller för statens tjänstemän. Statskontoret beviljar och betalar avgångsbidraget av statens medel.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Stadgandet i 43 § 1 och 2 mom. träder dock i kraft den 1 januari 1996.

43 §

Den allmänna avgångsåldern för tjänsteinnehavare och timplärare är 65 år.

En tjänsteinnehavares eller timplärares tjänsteförhållande upphör utan uppsägning den sista dagen i den månad under vilken han

De stadganden om periodisk ersättning i gymnasielagen som upphävs genom denna lag skall under fem års tid från det att denna lag träder i kraft alltjämt tillämpas på de innehavare av ordinarie tjänst som sägs upp på grund av att tjänsten dras in innan nämnda tid om fem år gått ut. Ansökan om periodisk ersätt-

ning skall lämnas in inom sex månader från det att nämnda tid om fem månader har gått ut.

Om en innehavare av en ordinarie tjänst med stöd av 3 mom. beviljas periodisk ersättning eller om till honom när denna lag träder i kraft betalas periodisk ersättning eller om han med stöd av de upphävda stadgandena är berättigad till periodisk ersättning när denna lag träder i kraft, tillämpas stadgandena om periodisk ersättning som har utfärdats med stöd av de stadganden i gymnasielagen som har upphävts och ändrats genom denna lag samt den förordning som givits med stöd av gymnasielagen fortfarande på hans rätt till periodisk ersättning.

De genom denna lag upphävda stadgandena om utbildningsstyrelsens befogenhet att utnämna en person till en tjänst vid en läroanstalt under verket och att lämna en tjänst vid en läroanstalt under utbildningsstyrelsen obesatt samt stadgandena om fortbildning, kompletterande utbildning och omskolning tillämpas fortfarande på de tjänster och personer som anmälts till utbildningsstyrelsen innan denna lag träder i kraft samt på sådana personer vars anställningsförhållande upphör på de grunder om vilka stadgas i 32 b § inom fem år efter det att denna lag har trätt i kraft.

3.

Lag

om ändring av lagen om vuxengymnasier

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 21 §, 24 § 3 mom. och 30 § 2 mom. lagen den 3 juni 1994 om vuxengymnasier (439/94) som följer:

21 §

Om tjänsterna, tjänsteinnehavarna och timlärarna vid vuxengymnasier gäller vad 28, 28 a, 29, 30, 30 a, 30 b, 31, 32 a, 32 e, 33, 35, 36 a, 36 b, 36 d, 36 g, 42—46 och 67 §§ gymnasielagen stadgar om tjänster, tjänsteinnehavare och timlärare.

24 §

För befattningar, befattningshavare och timlärare vid privata vuxengymnasier gäller i tillämpliga delar vad 29, 30, 30 a, 30 b, 32 a, 32 e, 33, 36 a, 36 b, 36 d, 36 g, 43, 44 och 46 §§ gymnasielagen stadgar om gymnasiets tjänster, tjänsteinnehavare och timlärare. I fråga om

varning och avstängning från handhavandet av befattning gäller dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas om statstjänstemän.

30 §

Med avvikelse från 1 mom. gäller om ändringssökande i ärenden som gäller varning till rektor, lärare eller timlärare och avstängning från tjänsteutövning vad som stadgas i statstjänstemannalagen.

Denna lag träder i kraft den 199 .

6.

Lag**om ändring av 24 och 28 §§ lagen om yrkesläroanstalter**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 24 § 1 mom. och 28 § lagen den 10 april 1987 om yrkesläroanstalter (487/87), av dessa lagrum 28 § sådan den lyder i lag av den 3 augusti 1992 (717/92), som följer:

24 §

Tjänster och befattningar

Om tjänsterna vid en statlig yrkesläroanstalt stadgas genom förordning. Tjänstemän som anställts i ett tjänsteförhållande för viss tid är timlärare eller andra tjänstemän som anställts för viss tid.

— — — — —

privata läroanstalter som ger grundläggande yrkesutbildning, om utnämning till befattningar, om anställning av timlärare och om avbrott i tjänsteutövningen samt om de allmänna skyldigheterna för innehavare av lärarbefattningar och timlärare vid sådana läroanstalter samt om givande av varning och avhållande från uppgifter gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om statstjänstemän.

28 §

Personalens ställning vid en privat läroanstalt

Om ledigförklarande av lärarbefattningar vid

Denna lag träder i kraft den
199 .

Helsingfors den 22 december 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

1.

Lag

om ändring av grundskolelagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i grundskolelagen av den 27 maj 1983 (476/83) 58 b—58 d §§ och 62 g § 2, 3 och 5 mom. dessa lagrum sådana de lyder, 58 b och 58 c §§ i lag av den 25 januari 1991 (171/91) samt 58 d § och 62 g § 2, 3 och 5 mom. i lag av den 16 april 1987 (417/87),

ändras 58 a § 4 mom., 62 a § 4 mom., 62 g 4 och 6 mom., 69 § 1 och 3 mom., 75 § 2 mom. och 78 a § 1 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 58 a § 4 mom., 62 a § 4 mom., 69 § 3 mom. och 78 a § 1 mom. i lag av den 3 augusti 1992 (707/92), 62 g § 4 och 6 mom. och 69 § 1 mom. i nämnda lag av den 16 april 1987 och 75 § 2 mom. i nämnda lag av den 25 januari 1991, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

58 a §

— — — — —
 Kan en tjänsteinnehavare inte förflyttas till en annan tjänst i den egna kommunen skall tjänsteinnehavaren, med dennes samtycke, anmälas till utbildningsstyrelsen för förflyttning. *Om inte heller utbildningsstyrelsen kan förflytta tjänsteinnehavaren till en annan tjänst, skall den anmäla tjänsteinnehavare till statskontoret, för förflyttning till någon annan statstjänst än en lärartjänst. Om statskontorets åtgärder gäller i tillämpliga delar 35 § statstjänstemannalagen (755/86).*

— — — — —
 Kan en tjänsteinnehavare inte förflyttas till en annan tjänst i den egna kommunen skall tjänsteinnehavaren, med dennes samtycke, anmälas till utbildningsstyrelsen för förflyttning.

58 b §

Det centrala ämbetsverket kan utnämna den som har varit ordinarie innehavare av en grundskoletjänst till en tjänst vid någon läroanstalt som lyder under verket, om den som saken gäller

1) *har sagts upp på grund av att tjänsten har dragits in,*

2) *på basis av sin grundskoletjänstgöring lyfter invalidpension och innan han uppnått pensionsåldern konstateras ha förmåga att utföra förvärvsarbete, eller*

3) *på basis av grundskoletjänstgöringen lyfter arbetslöshetspension.*

I de fall som avses i 1 mom. får tjänsten besättas utan att den har förklarats ledig. Den som saken gäller får endast utnännas till en tjänst vars behörighetsvillkor han uppfyller.

58 c §

Skolstyrelsen eller yrkesutbildningsstyrelsen kan för högst ett läsår i sänder bestämma att någon eller några tjänster vid en läroanstalt som

58 b §
(upphävs)

58 c §
(upphävs)

Gällande lydelse

lyder under den inte skall besättas förrän det har utretts om någon som avses i 58 b § kan utnännas till en sådan tjänst.

58 d §

För den som har varit ordinarie innehavare av en grundskoletjänst kan det, om hans tjänst har indragits och han inte direkt har kunnat förflyttas till en annan tjänst, ordnas ändamålsenlig fortbildning och kompletterande utbildning samt vid behov omskolning, om detta med tanke på en omplacering anses riktigt och behövt.

62 a §

Kommunen får inte heller säga upp en tjänsteinnehavare under den tid för vilken tjänsteinnehavaren har beviljats tjänstledighet på grund av moderskaps-, faderskaps-, föräldra- eller vårdledighet. Inte heller får kommunen, sedan den fått kännedom om att tjänsteinnehavaren är *havande* eller ämnar utnyttja sin rätt till de ledigheter som nämns ovan, säga upp tjänsteförhållandet så att det upphör när tjänstledigheten börjar eller medan den pågår.

62 g §

Till en ordinarie tjänsteinnehavare som beviljats avgångsbidrag kan dessutom efter prövning betalas periodisk ersättning. Ersättningens belopp fastställs efter prövning i varje särskilt fall enligt vad som stadgas genom förordning. Den periodiska ersättningen får dock inte överstiga två tredjedelar av den avlöning som senast har betalats till tjänsteinnehavaren.

Till den som har anvisats i 58 d § nämnd utbildning betalas periodisk ersättning under den tid utbildningen varar.

Genom förordning stadgas om den tjänstgöring som beaktas då avgångsbidrag och periodisk ersättning beviljas.

Finansministeriet kan av särskilda skäl för en tid som ministeriet bestämmer bevilja också någon annan än en i 2 mom. nämnd ordinarie tjänsteinnehavare periodisk ersättning, även om genom förordning stadgade förutsättningar för beviljande av periodisk ersättning inte skulle föreligga.

I fråga om avgångsbidrag och periodisk

Föreslagen lydelse

58 d §

(upphävs)

Kommunen får inte heller säga upp en tjänsteinnehavare under den tid för vilken tjänsteinnehavaren har beviljats tjänstledighet på grund av *särskild moderskaps-*, moderskaps-, faderskaps-, föräldra- eller vårdledighet. Inte heller får kommunen, sedan den fått kännedom om att tjänsteinnehavaren är *gravid* eller ämnar utnyttja sin rätt till de ledigheter som nämns ovan, säga upp tjänsteförhållandet så att det upphör när tjänstledigheten börjar eller medan den pågår.

(2 och 3 mom. upphävs)

Genom förordning stadgas om den tjänstgöring som beaktas då avgångsbidrag beviljas.

(5 mom. upphävs)

I fråga om avgångsbidrag samt om förutsätt-

Gällande lydelse

ersättning samt om förutsättningarna för beviljandet skall i övrigt i tillämpliga delar iakttas vad som gäller för statens tjänstemän. Statskontoret beviljar och betalar avgångsbidraget och den i 2 och 3 mom. nämnda periodiska ersättningen av statens medel.

69 §

Den allmänna avgångsåldern för tjänsteinnehavare och timplärare är 67 år.

En tjänsteinnehavares eller timplärares tjänsteförhållande upphör utan uppsägning den 31 juli det år då han uppnår avgångsåldern. Han kan dock beviljas rätt att kvarstå i samma tjänst eller uppgift under högst tre år därefter, om han alltiämt kan anses ha förmåga att sköta den.

Föreslagen lydelse

ningarna för beviljandet skall i övrigt i tillämpliga delar iakttas vad som gäller för statens tjänstemän. Statskontoret beviljar och betalar avgångsbidraget av statens medel.

69 §

Den allmänna avgångsåldern för tjänsteinnehavare och timplärare är 65 år.

En tjänsteinnehavares eller timplärares tjänsteförhållande upphör utan uppsägning den sista dagen i den månad under vilken han uppnår avgångsåldern. Han kan dock beviljas rätt att kvarstå i samma tjänst eller uppgift efter det, om han alltiämt kan anses ha förmåga att sköta den.

75 §

Om sökande av ändring i ärenden som gäller disciplinära åtgärder mot en rektor, lärare eller timplärare eller avstängning från tjänsteutövning gäller, med avvikelse från 1 mom. statstjänstemannalagen.

Om sökande av ändring i ärenden som gäller varning till rektor, lärare eller timplärare eller avstängning från handhavandet av befattning gäller, med avvikelse från 1 mom., statstjänstemannalagen.

78 a §

Angående rektors- och lärarbefattningar samt befattningshavare och timplärare vid en skola som ersätter grundskolan gäller i tillämpliga delar vad 55 §, 56 § 1—4 mom., 56 a, 56 b, 58 a—58 e, 59, 62 a, 62 b, 62 d och 62 g §§, 69 § 1, 3 och 4 mom. samt 70 § stadgar om tjänster, tjänsteinnehavare och timplärare vid grundskolan. Om disciplin och avstängning från handhavandet av befattning gäller dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas i fråga om statstjänstemän. Som tjänstemannanämnd fungerar den tjänstemannanämnd som tillsatts i anslutning till länsstyrelsen.

78 a §

Angående rektors- och lärarbefattningar samt befattningshavare och timplärare vid en skola som ersätter grundskolan gäller i tillämpliga delar vad 55 §, 56 § 1—4 mom., 56 a, 56 b, 58 a, 58 e, 59, 62 a, 62 b, 62 d och 62 g §§, 69 § 1, 3 och 4 mom. samt 70 § stadgar om tjänster, tjänsteinnehavare och timplärare vid grundskolan. Om varning och avstängning från handhavandet av befattning gäller dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas i fråga om statstjänstemän.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Stadgandet i 69 § 1 och 3 mom. träder dock i kraft den 1 januari 1996.

De stadganden om periodisk ersättning i grundskolelagen som upphävs genom denna lag

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

skall under fem års tid från det att denna lag träder i kraft alltjämt tillämpas på de innehavare av ordinarie tjänst som sägs upp på grund av att tjänsten dras in innan nämnda tid om fem år gått ut. Ansökan om periodisk ersättning skall lämnas inom sex månader från det att nämnda tid om fem månader har gått ut.

Om en innehavare av en ordinarie tjänst med stöd av 3 mom. beviljas periodisk ersättning eller om till honom när denna lag träder i kraft betalas periodisk ersättning eller om han med stöd av de upphävda stadgandena är berättigad till periodisk ersättning när denna lag träder i kraft, tillämpas de stadganden om periodisk ersättning som har utfärdats med stöd av de stadganden i grundskolelagen som har upphävts och ändrats genom denna lag samt den förordning som givits med stöd av grundskolelagen fortfarande på hans rätt till periodisk ersättning.

De genom denna lag upphävda stadgandena om utbildningsstyrelsens befogenhet att utnämna en person till en tjänst vid en läroanstalt under verket, att lämna en tjänst vid en läroanstalt under utbildningsstyrelsen obesatt samt stadgandena om fortbildning, kompletterande utbildning och omskolning tillämpas fortfarande på de tjänster och personer som anmälts till utbildningsstyrelsen innan denna lag träder i kraft samt på sådana personer vars anställningsförhållande upphör på de grunder om vilka stadgas i 58 b § inom fem år efter det att denna lag har trätt i kraft.

2.

Lag

om ändring av gymnasielagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i gymnasielagen av den 27 maj 1983 (477/83) 32 b—32 d §§, 36 g § 2, 3 och 5 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 32 b och 32 c §§ i lag av den 25 januari 1991 (172/91) samt 32 d § och 36 g § 2, 3 och 5 mom. i lag av den 16 april 1987 (418/87), samt

ändras 32 a § 4 mom., 36 a § 4 mom., 36 g § 4 och 6 mom., 43 § 1 och 2 mom., 48 § 2 mom. och 53 § 1 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 32 a § 4 mom., 36 a § 4 mom., 43 § 2 mom. och 53 § 1 mom. i lag av den 3 augusti 1992 (708/92), 36 g § 4 och 6 mom. och 43 § 1 mom. i nämnda lag av den 16 april 1987 och 48 § 2 mom. i nämnda lag av den 25 januari 1991, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

32 a §

Kan en tjänsteinnehavare inte förflyttas till en annan tjänst i den egna kommunen skall tjänsteinnehavaren, med dennes samtycke, anmälas till utbildningsstyrelsen för förflyttning. Om inte heller utbildningsstyrelsen kan föflytta tjänsteinnehavaren till en annan tjänst, skall den anmäla tjänsteinnehavaren till statskontoret, för förflyttning till någon annan statsjänst än en lärartjänst. Om statskontorets åtgärder gäller i tillämpliga delar 35 § statstjänstemannalagen (755/86).

Kan en tjänsteinnehavare inte förflyttas till en annan tjänst i den egna kommunen skall tjänsteinnehavaren, med dennes samtycke, anmälas till utbildningsstyrelsen för förflyttning.

32 b §

Det centrala ämbetsverket kan utnämna den som har varit ordinarie innehavare av en tjänst vid ett gymnasium till en tjänst vid någon läroanstalt som lyder under verket, om den som saken gäller.

1) har sagts upp på grund av att tjänsten har dragits in,

2) på basis av sin gymnasietjänstgöring lyfter invalidpension och inman han uppnått pensionsåldern konstateras ha förmåga att utföra förvärvsarbete, eller

3) på basis av gymnasietjänstgöringen lyfter arbetslöshetspension.

I de fall som avses i 1 mom. får tjänsten besättas utan att den har förklarats ledig. Den som saken gäller får endast utnämnas till en tjänst vars behörighetsvillkor han uppfyller.

32 c §

Skolstyrelsen eller yrkesutbildningsstyrelsen kan för högst att läsår i sänder bestämma att någon eller några tjänster vid en läroanstalt som

32 b §

(upphävs)

32 c §

(upphävs)

Gällande lydelse

lyder under den inte skall besättas förrän det har utretts om någon som avses i 32 b § kan utnämnas till en sådan tjänst.

32 d §

För den som har varit ordinarie innehavare av en tjänst vid ett gymnasium kan det, om hans tjänst har indragits och han inte direkt har kunnat förflyttas till en annan tjänst, ordnas ändamålsenlig fortbildning och kompletterande utbildning samt vid behov omskolning, om detta med tanke på en omplacering anses riktigt och behövt.

Föreslagen lydelse

32 d §

(upphävs)

36 a §

Kommunen får inte heller säga upp en tjänsteinnehavare under den tid för vilken tjänsteinnehavaren har beviljats tjänstledighet på grund av moderskaps-, faderskaps-, föräldra- eller vårdledighet. Inte heller får kommunen, sedan den fått kännedom om att tjänsteinnehavaren är *havande* eller ämnar utnyttja sin rätt till de ledigheter som nämns ovan, säga upp tjänsteförhållandet så att det upphör när tjänstledigheten börjar eller medan den pågår.

Kommunen får inte heller säga upp en tjänsteinnehavare under den tid för vilken tjänsteinnehavaren har beviljats tjänstledighet på grund av *särskild moderskaps-*, moderskaps-, faderskaps-, föräldra- eller vårdledighet. Inte heller får kommunen, sedan den fått kännedom om att tjänsteinnehavaren är *gravid* eller ämnar utnyttja sin rätt till de ledigheter som nämns ovan, säga upp tjänsteförhållandet så att det upphör när tjänstledigheten börjar eller medan den pågår.

36 g §

Till en ordinarie tjänsteinnehavare som beviljats avgångsbidrag kan dessutom efter prövning betalas periodisk ersättning. Ersättningens belopp fastställs efter prövning i varje särskilt fall enligt vad som stadgas genom förordning. Den periodiska ersättningen får dock inte överstiga två tredjedelar av den avlöning som senast har betalats till tjänsteinnehavaren.

Till den som har anvisats i 32 d § nämnd utbildning betalas periodisk ersättning under den tid utbildningen varar.

Genom förordning stadgas om den tjänstgöring som beaktas då avgångsbidrag och periodisk ersättning beviljats.

Finansministeriet kan av särskilda skäl för en tid som ministeriet bestämmer bevilja också någon annan än i 2 mom. nämnd ordinarie tjänsteinnehavare periodisk ersättning, även om genom förordning stadgade förutsättningar för beviljande av periodisk ersättning inte skulle föreligga.

(2 och 3 mom. upphävs)

Genom förordning stadgas om den tjänstgöring som beaktas då avgångsbidrag beviljas.

(5 mom. upphävs)

Gällande lydelse

I fråga om avgångsbidrag och periodisk ersättning samt om förutsättningarna för beviljandet skall i övrigt i tillämpliga delar iaktas vad som gäller för statens tjänstemän. Statskontoret beviljar och betalar avgångsbidraget och den i 2 och 3 mom. nämnda periodiska ersättningen av statens medel.

43 §

Den allmänna avgångsåldern för tjänsteinnehavare och timlärare är 67 år.

En tjänsteinnehavares eller timlärares tjänsteförhållande upphör utan uppsägning den 31 juli det år då han uppnår avgångsåldern. Han kan dock beviljas rätt att kvarstå i samma tjänst eller uppgift under högst tre år därefter, om han alltjämt kan anses ha förmåga att sköta den.

Föreslagen lydelse

I fråga om avgångsbidrag samt om förutsättningarna för beviljandet skall i övrigt i tillämpliga delar iaktas vad som gäller för statens tjänstemän. Statskontoret beviljar och betalar avgångsbidraget av statens medel.

43 §

Den allmänna avgångsåldern för tjänsteinnehavare och timlärare är 65 år.

En tjänsteinnehavares eller timlärares tjänsteförhållande upphör utan uppsägning den sista dagen i den månad under vilken han uppnår avgångsåldern. Han kan dock beviljas rätt att kvarstå i samma tjänst eller uppgift efter det, om han alltjämt kan anses ha förmåga att sköta den.

48 §

Om sökande av ändring i ärenden som gäller disciplinära åtgärder mot en rektor, lärare eller timlärare eller avstängning från tjänsteutövning gäller, med avvikelse från 1 mom., statstjänstemannalagen.

Om sökande av ändring i ärenden som gäller varning till rektor, lärare eller timlärare eller avstängning från handhavandet av befattning gäller, med avvikelse från 1 mom., statstjänstemannalagen.

53 §

Angående rektors- och lärarbefattningar samt befattningshavare och timlärare vid ett privat gymnasium gäller i tillämpliga delar vad 29, 30, 30 a, 30 b, 32 a—32 e, 33, 36 a, 36 b, 36 d, 36 g, 43 och 44 §§ stadgar om tjänster, tjänsteinnehavare och timlärare vid ett gymnasium. Om disciplin och avstängning från handhavandet av befattning gäller dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas i fråga om statstjänstemän. Som tjänstemannanämnd fungerar den tjänstemannanämnd som tillsatts i anslutning till länsstyrelsen.

53 §

Angående rektors- och lärarbefattningar samt befattningshavare och timlärare vid ett privat gymnasium gäller i tillämpliga delar vad 29, 30, 30 a, 30 b, 32 a, 32 e, 33, 36 a, 36 b, 36 d, 36 g, 43 och 44 §§ stadgar om tjänster, tjänsteinnehavare och timlärare vid ett gymnasium. Om varning och avstängning från handhavandet av befattning gäller dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas i fråga om statstjänstemän.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Stadgandet i 43 § 1 och 2 mom. träder dock i kraft den 1 januari 1996.

De stadganden om periodisk ersättning i gymnasielagen som upphävs genom denna lag skall under fem års tid från det att denna lag

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

träder i kraft alltjämt tillämpas på de innehavare av ordinarie tjänst som sägs upp på grund av att tjänsten dras in innan nämnda tid om fem år gått ut. Ansökan om periodisk ersättning skall lämnas in inom sex månader från det att nämnda tid om fem månader har gått ut.

Om en innehavare av en ordinarie tjänst med stöd av 3 mom. beviljas periodisk ersättning eller om till honom när denna lag träder i kraft betalas periodisk ersättning eller om han med stöd av de upphävda stadgandena är berättigad till periodisk ersättning när denna lag träder i kraft, tillämpas stadgandena om periodisk ersättning som har utfärdats med stöd av de stadganden i gymnasielagen som har upphävts och ändrats genom denna lag samt den förordning som givits med stöd av gymnasielagen fortfarande på hans rätt till periodisk ersättning.

De genom denna lag upphävda stadgandena om utbildningsstyrelsens befogenhet att utnämna en person till en tjänst vid en läroanstalt under verket och att lämna en tjänst vid en läroanstalt under utbildningsstyrelsen obesatt samt stadgandena om fortbildning, kompletterande utbildning och omskolning tillämpas fortfarande på de tjänster och personer som anmälts till utbildningsstyrelsen innan denna lag träder i kraft samt på sådana personer vars anställningsförhållande upphör på de grunder om vilka stadgas i 32 b § inom fem år efter det att denna lag har trätt i kraft.

3.

Lag

om ändring av lagen om vuxengymnasier

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 21 §, 24 § 3 mom. och 30 § 2 mom. lagen den 3 juni 1994 om vuxengymnasier (439/94)
som följer:

Gällande lydelse

21 §

Om tjänsterna, tjänsteinnehavarna och timlärarna vid vuxengymnasier gäller vad 28, 28 a, 29, 30, 30 a, 30 b, 31, 32 a—32 e, 33, 35, 36 a, 36 b, 36 d, 36 g 42—46 och 67 §§ gymnasielagen stadgar om tjänster, tjänsteinnehavare och timlärare.

Föreslagen lydelse

21 §

Om tjänsterna, tjänsteinnehavarna och timlärarna vid vuxengymnasier gäller vad 28, 28 a, 29, 30, 30 a, 30 b, 31, 32 a, 32 e, 33, 35, 36 a, 36 b, 36 d, 36 g, 42—46 och 67 §§ gymnasielagen stadgar om tjänster, tjänsteinnehavare och timlärare.

24 §

För befattningar, tjänsteinnehavare och timlärare vid privata vuxengymnasier gäller i tillämpliga delar vad 29, 30, 30 a, 30 b, 32 a—32 e, 33, 36 a, 36 b, 36 d, 36 g, 43, 44 och 54 §§ gymnasielagen stadgar om gymnasietjänster, tjänsteinnehavare och timlärare. I fråga om disciplinära åtgärder och avhållande från tjänsteutövning gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om statens tjänstemän. Som tjänstemannannämnd fungerar den nämnd som tillsatts vid länsstyrelsen.

För befattningar, befattningshavare och timlärare vid privata vuxengymnasier gäller i tillämpliga delar vad 29, 30, 30 a, 30 b, 32 a, 32 e, 33, 36 a, 36 b, 36 d, 36 g, 43, 44 och 46 §§ gymnasielagen stadgar om gymnasietjänster, tjänsteinnehavare och timlärare. I fråga om varning och avstängning från handhavandet av befattning gäller dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas om statstjänstemän.

30 §

Med avvikelse från 1 mom. gäller om ändringssökande i fråga om disciplinära åtgärder mot rektor, lärare och timlärare samt avstängning av dem från tjänsteutövning vad som stadgas i statsjänstemannalagen (755/86).

Med avvikelse från 1 mom. gäller om ändringssökande i ärenden som gäller varning till rektor, lärare eller timlärare och avstängning från tjänsteutövning vad som stadgas i statsjänstemannalagen.

Denna lag träder i kraft den
199 .

4.

Lag**om ändring av 6 b och 8 §§ lagen om Steiner-skola**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 6 b § 1 och 2 mom. och 8 § 1 mom. lagen den 27 maj 1977 om Steiner-skola (417/77), dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 26 mars 1993 (300/93), som följer:

Gällande lydelse

6 b §

Om uppsägning, *disciplin samt* avhållande från uppgifter i fråga om lärare och timlärare vid Steiner-skolor gäller i tillämpliga delar vad därom stadgas om statstjänstemän. *I fråga om timlärare tillämpas vad som stadgas om tjänstförrättande tjänsterman. Som tjänstemannanämnd fungerar den tjänstemannanämnd som tillsatts i anslutning till länsstyrelsen.*

Om uppsägning av lärare och timlärare och om avhållande från uppgifter samt om *tillgripande av disciplinärt förfarande* beslutar lärarkollegiet.

8 §

Om sökande av ändring i beslut som avses i 6 b § 1 mom. gäller vad *statstjäns temannalagen (755/86) stadgar* om sökande av ändring i sådana beslut.

Föreslagen lydelse

6 b §

Om uppsägning *och* avhållande från uppgifter *samt givande av varning* i fråga om lärare och timlärare vid Steiner-skolor gäller i tillämpliga delar vad därom stadgas om statstjänstemän.

Om uppsägning av lärare och timlärare och om avhållande från uppgifter samt om *givande av varning* beslutar lärarkollegiet.

8 §

Om sökande av ändring i beslut som avses i 6 b § 1 mom. gäller vad *som i statstjänstemannalagen stadgas* om sökande av ändring i sådana beslut.

—————
Denna lag träder i kraft den
199 .
—————

5.

Lag**om ändring av 5 c och 5 d §§ lagen om steinerpedagogiska specialskolor**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 5 c § 1 och 2 mom. och 5 d § 1 mom. lagen den 12 december 1986 om steinerpedagogiska specialskolor (932/86),
dessa lagrum sådana de lyder i lag av den 26 mars 1993 (301/93), som följer:

Gällande lydelse

5 c §

Om uppsägning, *disciplin samt* avhållande från uppgifter i fråga om lärare och timlärare vid steinerpedagogiska specialskolor gäller i tillämpliga delar vad därom stadgas om statstjänstemän. *I fråga om timlärare tillämpas vad som stadgas om tjänstförrättande tjänsteman. Som tjänstemannanämnd fungerar den tjänstemannanämnd som tillsatts i anslutning till länsstyrelsen.*

Om uppsägning av lärare och timlärare och om avhållande från uppgifter samt om *tillgripande av disciplinära förfaranden* beslutar lärarkollegiet.

5 d §

Om sökande av ändring i beslut som avses i 5 c § 1 mom. gäller vad *statstjänstemannalagen (755/86) stadgar om ändringssökande* i sådana beslut.

Föreslagen lydelse

5 c §

Om uppsägning *och* avhållande från uppgifter *samt givande av varning* i fråga om lärare och timlärare vid steinerpedagogiska specialskolor gäller i tillämpliga delar vad därom stadgas om statstjänstemän.

Om uppsägning av lärare och timlärare och om avhållande från uppgifter samt om *givande av varning* beslutar lärarkollegiet.

5 d §

Om sökande av ändring i beslut som avses i 5 c § 1 mom. gäller vad *som i statstjänstemannalagen stadgas om sökande av ändring* i sådana beslut.

Denna lag träder i kraft
199 .

6.

Lag

om ändring av 24 och 28 §§ lagen om yrkesläroanstalter

I enlighet med riksdagens beslut ändras 24 § 1 mom. och 28 § lagen den 10 april 1987 om yrkesläroanstalter (487/87), av dessa lagrum 28 § sådan den lyder i lag av den 3 augusti 1992 (717/92), som följer:

Gällande lydelse

24 §

Tjänster och befattningar

Angående tjänsterna vid en statlig yrkesläroanstalt stadgas genom förordning. En tillfällig tjänsteman som meddelar undervisning benämns i denna lag och en med stöd av den givna förordning timplärare.

Föreslagen lydelse

24 §

Tjänster och befattningar

Om tjänsterna vid en statlig yrkesläroanstalt stadgas genom förordning. Tjänstemän som anställts i ett tjänsteförhållande för viss tid är timplärare eller andra tjänstemän som anställts för viss tid.

28 §

Personalens ställning vid en privat läroanstalt

Om ledigförklarande av lärarbefattningar vid privata läroanstalter som ger grundläggande yrkesutbildning, om utnämning till befattningar, om anställning av timplärare och avbrott i tjänsteutövningen, om de allmänna skyldigheterna för innehavare av lärarbefattningar och timplärare vid sådana läroanstalter samt om disciplinärt förfarande och avstängning från tjänsteutövning gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om statsjänstemän. Tjänstemannanämnd är den tjänstemannanämnd som tillsätts i anslutning till länsstyrelsen.

28 §

Personalens ställning vid en privat läroanstalt

Om ledigförklarande av lärarbefattningar vid privata läroanstalter som ger grundläggande yrkesutbildning, om utnämning till befattningar, om anställning av timplärare och om avbrott i tjänsteutövningen samt om de allmänna skyldigheterna för innehavare av lärarbefattningar och timplärare vid sådana läroanstalter samt om givande av varning och avhållande från uppgifter gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om statstjänstemän.

Denna lag träder i kraft den
199 .